

De z.g. Regelingen Bosbijdragen 1966 betreffen feitelijk Recreatie bijdragen

[941]

CH. F. TROMP MEESTERS

De lezer zal waarschijnlijk zeggen dat de titel van dit artikel het intrappen is van een open deur, maar het kan wellicht nuttig zijn open deuren in te trappen als daardoor het onredelijke van de benaming en van de daarin gelegen beperkingen duidelijk wordt gesteld.

Het is reeds bij de Natuurschoonwet 1928 erkend en gedeeltelijk gehonoreerd door de Staat der Nederlanden, dat degeen die bossen in stand houdt daarmee diensten aan de gemeenschap verleent. En daarbij is duidelijk tot uitdrukking gebracht dat deze diensten in hoofdzaak uit twee geheel verschillende bestanddelen bestaan. Namelijk 1e de *instandhouding* (volgens de regels van normaal bosbeheer), waardoor de belangen van natuurschoon, waterhuishouding, erosiebestrijding, gezondheidsbevordering enz., worden verzorgd en 2e de *recreatie*.

Ad. 1. De *instandhouding* werd dan ook in de eerste plaats beloond met zekere belastingfaciliteiten. Als zeer ernstige schoonheidsfout van die faciliteiten heb ik al veel vroeger naar voren gebracht, en kan ik slechts met evenveel klem herhalen, dat de vermindering van het successierecht wordt nagevorderd bij onttrekking van het landgoed binnen 25 jaar na de vererving, onder bijberekening van 4% over de verstreken jaren. De gemeenschap heeft dan immers misschien wel bijna 25 jaar van de bovengenoemde diensten genoten, doch vordert alsnog een rente, die bovendien de rentabiliteit van het landgoed vrijwel altijd verre overtreft. Vaak zullen de erfgenamen of hun kinderen die tot instandhouding niet in staat zijn, deze onmogelijk te reserveren renteaccumulatie als een blok om hun nek hebben ervaren. Vandaar mijn meermalen gedaan advies om de volledige successierechten te betalen en niet het hoofd in de strop te steken.

Ad. 2. De *recreatie* (openstelling voor het publiek) werd met extra belastingfaciliteiten beloond.

Thans is de nood voor de instandhouding van de bossen iedereen al lang boven het hoofd gewassen en de Staat der Nederlanden voelt zich eindelijk verplicht een bescheiden „Bosbijdrage” te verlenen, doch nu wordt die bijdrage ondanks de misleidende naam een zuivere *Recreatie-bijdrage*. De wettelijke regeling voor die recreatievoorwaarden klinkt nogal geruststellend (art. 5): openstelling op een zodanig aantal wegen dat het voor de recreatie voldoende is ontsloten; bijzondere voorwaarden waardoor het gedrag van het publiek door de eigenaar kan worden „gebonden”; om gewichtige redenen de toegankelijkheid beperken tot zekere gedeelten, tijden of tot kaarthouders.

Maar de praktijk van art. 5 leert dat in ruime mate aan alle publieke wegen de openstelling moet worden geadverteerd met een ondernemende afbeelding van een dame en heer; dat bijzondere voorwaarden moeilijk kunnen worden gesteld en dat voor beperking tot kaarthouders vrijwel geen mogelijkheid bestaat. Wat dit laatste punt betreft deelde het Staatsbosbeheer mij mede

dat toegankelijkheidstelling alleen aan kaarthouders op *zeer* (onderstreept door S.B.B.) gewichtige redenen werd toegestaan in nauwelijks 1% van de gevallen. Sikkell verduidelijkt in zijn toelichting (Ned. Bosbouw Tijdschr. 39 (5) 1967 (240)) dat motieven die tot doel hebben de belangen van de eigenaar te beschermen *niet* als van voldoende gewicht worden beschouwd om de toegankelijkheid tot kaarthouders te beperken. En het S.B.B. onderstreept dit standpunt in zijn publicaties. Dit is wel duidelijker mannentaal, dan wat art. 5 deed verwachten!

Verder moeten die kaarten de hele week ook zondags van 9 tot 5 uur verkrijgbaar zijn in de onmiddellijke omgeving van het bos. Maar dit vormt in elk geval voor de eigenaar met één gereformeerde baas (soms tuinbaas, boer of knecht) al een onmogelijkheid om aan de voorwaarden te voldoen, want die gereformeerde zit om te beginnen een gedeelte van de zondag met zijn gezin in de kerk en heeft er verder bezwaar tegen op zondag klaar te zitten van 9 tot 5 om kaartjes, zelfs à *f* 0,25 af te geven. Trouwens ook voor andere „bazen” is het waarschijnlijk onaanvaardbaar zich voor dit doel zondags aan huis te kluisteren en bij ongeoorloofd verzuim standjes of sancties via de Overheid te moeten afwachten.

Er is reeds meermalen geschreven over het feit dat er door vorenvermelde openstellingsregelingen en -publiciteit een veel groter bezoek aan de betreffende bossen wordt nagestreefd en dat daardoor veelal meer toezicht vanwege de eigenaar zal moeten worden gehouden, te bekostigen uit de „Bosbijdrage”. Maar op kleinere bezittingen zonder belangrijke jacht was er toch tot nog toe vaak geen enkel bewakingstoezicht en zeker op zon- en feestdagen geen personeel in het bos. Wat blijft er dan van de bijdrage voor het bos over, of wat schiet er aan te kort, als er voortaan wel effectief toezicht moet komen? Slechts een kordaat bezoldigd, of onbezoldigd rijksveldwachter, of soortgelijke heeft in de tegenwoordige tijd de kans (en de lust) om bij minder gewenst gedrag zelfs maar de *namen* gewaar te worden van hen die zich ongeschikt gedragen. Welk percentage van de bosbezitters zou over zo een figuur kunnen beschikken?

Maar wie als eigenaar deze vorm van sterk verhoogde recreatie niet *kan* gebruiken, bijvoorbeeld in het bijzonder omdat zijn landgoed dichtbij een grote stad of dorp ligt, dan wel dezulken die een landgoed hebben dat toch reeds bij uitstek de aandacht heeft van prostitué's en hunne heren (ze zijn er!), die krijgen van deze „Bosbijdrage” *niets*. Aan hen wordt door deze regeling elke verhoogde bijdrage voor hun primaire dienst aan de gemeenschap ad. 1 de *instandhouding* van het bos onthouden.

Dit laatste acht ik dan principieel fout in deze zogenaamde „Bosbijdrage-regeling”. Het is mij bekend dat alleen reeds in de naaste omgeving van Arnhem uit vrees voor overlast door een en ander twee geheel verschillende eigenaren niet alleen van de bijdragen hebben afgezien, doch ook de beperkte toegankelijkheid volgens de Natuurschoonwet hebben opgeheven. Het landgoed kan dan nu, tenminste symbolisch hermetisch met prikkeldraad gesloten worden ter onderscheiding van de aanstonds rondom geadverteerde terreinen voor dame met heer.

Een splitsing van de „Bosbijdrage” in een gedeelte bos en in een gedeelte recreatie is wel het minste wat men mag verlangen.